

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	1 / 18

Bu kılavuz müşteriye organik tarım kuralları hakkında bilgilendirmek amacı ile hazırlanmıştır. Bu Kılavuz 18.08.2010 tarihli ve Sayılı 27676 Resmi Gazetede yayımlanan Organik Tarımın Esasları Ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik özetlenerek hazırlanmıştır. En güncel ve kapsamlı bilgilere Organik Tarımın Esasları Ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmelik incelenerek ulaşılabilir.

1- ORGANİK TARIMIN GENEL KURALLARI (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 5)

Organik tarımın genel kuralları aşağıda belirtilmiştir.

- Organik Tarım Yönetmeliğinde belirtilen kurallara uymak kaydıyla tüm ülke sathında organik tarım metodu uygulanabilir. Müteşebbis, çevresel kirlilik riski bulunan alanlarda bulaşma riskini değerlendirir ve gerekli tedbirleri alır. Alınan tedbirlerin yeterliliğine TUSCERT tarafından kontroller sırasında karar verilir.
- (Değişik:RG-24/5/2013-28656) Organik tarım faaliyetleri, müteşebbis ile TUSCERT arasında imzalanan sözleşmeye dayalı olarak yürütülür. Bu sözleşme; tarımsal faaliyetin Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre yapılacağını belirleyen yazılı anlaşmayı ifade eder. (Değişik cümle:RG-22/7/2015-29422) TUSCERT sözleşme yaptığı müteşebbis ile ilgili bilgileri kırk beş gün içerisinde OTBİS'e kaydeder.
- Konvansiyonel üretimde kullanılan binalar, alet ve ekipmanlar temizlenip dezenfekte edildikten sonra organik üretimde kullanılır.
- Organik tarım faaliyetlerinin tüm aşamaları kayıt altına alınarak izlenebilirlik temin edilir.
- Kısmen veya tamamen GDO'lardan elde edilen, GDO içeren veya GDO'lardan oluşan gıda, yem, gıda katkı maddesi, bitki koruma ürünleri, gübreler, toprak düzenleyiciler, tohumlar, mikroorganizmalar, hayvan sağlığı için kullanılan ürünler ve hayvanlar organik tarımda kullanılamaz.
- Gıda ve yem olmayan organik dışı ürünleri kullanan müteşebbisler, satıcıdan tedarik edilen ürünün GDO'lardan ya da GDO'lar tarafından üretilmiş ürünlerden üretilmediğini Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-12' sinde yer alan Satıcı Beyannamesi ile teyit edilmesini sağlamak zorundadır.
- Tamamen organik üretim yapılmayan çiftlikler, birbirinden açık bir şekilde ayrılmış bölümlere bölünebilirler. Bu alanlarda; hayvancılık yapıyorsa birbirinden farklı türler bulunur. Bitkisel üretim söz konusu olduğunda, birbirinden kolayca ayrılabilen çeşitler bulunmalıdır.
- Bir çiftliğin bütün bölümlerinin organik üretim için kullanılmadığı yerlerde, müteşebbis organik birimler için kullanılan araziye, organik birimler tarafından üretilen hayvanları ve ürünleri, organik olmayan birimler için kullanılan ya da bunlar tarafından üretilen ürünlerden ayırır ve bu ayrımı gösterecek kayıtları düzgün bir şekilde tutar.
- Organik tarımda yenilenemez kaynakların ve çiftlik dışı girdilerin kullanımı minimum düzeyde tutulur.
- Bitkisel ve hayvansal orijinli ürünlerin ve atıkların tarımsal faaliyette girdi olarak kullanmak üzere geri dönüştürülmesi sağlanır.
- Organik tarımsal üretim ile ilgili kararlarda yerel ve bölgesel ekolojik dengenin dikkate alınması gerekir.

2- ORGANİK TARIMA BAŞLAMA (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 6)

Organik tarıma başlama kuralları aşağıda belirtilmiştir.

- (Değişik:RG-22/7/2015-29422) Organik tarım faaliyetinde bulunmak isteyen ve faaliyet alanına göre Bakanlık ilgili kayıt sistemine kayıtlı olan müteşebbis, aşağıda yer alan bilgi ve belgeler ile TUSCERT'e başvurur.
 - Müteşebbinin adı, adresi, T.C. kimlik numarası ile varsa vergi numarası, yabancı gerçek kişilerde ise yabancı kimlik numarasını içeren kimlik bilgi ve belgeleri,
 - İşletmenin yeri ve konumuna dair bilgiler,
 - Gıda işletmeleri için 17/12/2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik hükümleri gereğince İşletme Kayıt Belgesi veya İşletme Onay Belgesi,
 - Yem işletmeleri için 27/12/2011 tarihli ve 28155 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Yem Hijyeni Yönetmeliği gereğince İşletme Kayıt Belgesi veya İşletme Onay Belgesi,
- (Değişik:RG-24/5/2013-28656) Organik tarım faaliyetinde bulunmak isteyen müteşebbis, TUSCERT ile sözleşme yapar. Müteşebbis, organik tarım faaliyetini bireysel olarak yapabildiği gibi, üretici grubu ile de yapabilir. (Değişik cümle:RG-10/1/2018-30297) Üretici grubu, organik tarım faaliyetini ancak tüzel kişiliği haiz kurum ve kuruluşlar altında yapabilir. Müteşebbis, organik tarım faaliyetini üretici grubu ile yapıyorsa her bir üretici ile sözleşme imzalamak zorundadır. Bu durumda müteşebbis, üretici grubu adına TUSCERT ile sözleşme yapar. Üretici grubu içinde yer alan çiftçiler, müteşebbis olarak değerlendirilir ve bir kod verilerek kayıt altına alınır. Müteşebbis; aracı tüccar, depolama, işleme ve benzeri fason hizmetleri yaptırdığı gerçek veya tüzel kişiler ile de sözleşme yapar. Fason üretim yapan işletmeler de organik tarım kontrol sistemine dâhildir. (Ek cümle:RG-22/7/2015-29422) Üretici grubunun oluşturulması ve faaliyetleri ile ilgili usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak tebliğ ile belirlenir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	2 / 18

c) TUSCERT ile sözleşme imzalamış olan orman ve doğal alanlardan ürün toplayacak müteşebbis, ürün toplamadan önce, bu alanların mülkiyetinin veya kullanma hakkının ait olduğu makamdan yazılı izin alır.

d) TUSCERT, her bir üretim aşaması için, ayrı ayrı sözleşme yapabileceği gibi, her faaliyeti ayrı ayrı belirtmek kaydıyla tek bir sözleşme de yapabilir. TUSCERT, müteşebbise ister bağımsız, ister üretici grubu dâhilinde olsun, Bakanlıkça hazırlanacak ve TUSCERT'e bildirilecek kodlama sistemine göre, bir kod numarası verir.

3- GEÇİŞ SÜRECİ İLE İLGİLİ İŞLEMLER (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 7*)

Organik tarımda geçiş süreci ile ilgili kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik tarım faaliyeti yapılan alanlar, hayvanlar, arılar ve su ürünleri geçiş sürecine alınır. Bitkisel üretimde organik tarıma başlanmasından on iki ay sonra elde edilen ürünler geçiş süreci ürünü olarak değerlendirilir. Geçiş süreci ürünü, "Organik tarım geçiş süreci ürünüdür" etiketiyle pazarlanır. (**Değişik cümle:RG-22/7/2015-29422**) Ancak, geçiş sürecinde bulunan hayvanlardan elde edilen ürünler geçiş süreci ürünü olarak pazarlanamaz, reklam ve etiketlerinde organik tarımı çağrıştıran ifadeler kullanılamaz.

b) Organik tarım geçiş süreci kapsamında Organik Tarım Yönetmeliğindeki tüm kurallar uygulanır.

c) Kısmen organik tarım yapılan ya da organik tarıma geçiş sürecinde bulunan bir çiftlik ya da üretim biriminde, çiftçi organik olarak üretilen ürünler ile geçiş süreci ürünleri ve hayvanları birbirinden ayırt edilebilecek şekilde tutar ve bu ayrımı gösterecek kayıtlara sahip olur.

4- ORGANİK BİTKİSEL ÜRETİM KURALLARI (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 8*)

Organik bitkisel üretim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik bitkisel üretimde toprağın biyoçeşitliliğini geliştiren, toprağın organik maddesini koruyan veya artıran, toprağı sıkıştırmayan ve erozyonu engelleyen toprak işleme teknikleri kullanılır. Organik tarımda kullanılan üretim teknikleri çevre kirliliğini engellemeli veya minimuma indirmelidir.

b) (**Değişik:RG-15/2/2014-28914**)⁽³⁾ Organik olarak değerlendirilecek bitkisel ürünler için, tek yıllık bitkilerde ekim tarihinden itibaren en az iki yıl, mera ve yem bitkilerinde yem olarak kullanılmasından önce en az iki yıl, yem bitkisi dışındaki çok yıllık bitkilerde ise ilk organik ürün hasadından önce üç yıllık geçiş sürecinin uygulanması gerekir.

c) TUSCERT; arazinin önceki yıllardaki kullanım durumu, yapılan uygulamalar, bölgedeki genel durum ve yetiştirilen ürünler, risk durumları, konu ile ilgili müteşebbis kayıtları ve raporlarının incelenmesi neticesinde geçiş sürecini uzatabilir ya da kısaltabilir. Müteşebbis tarafından organik tarım yapılacak alan Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-1 ve Ek-2 bölümlerinde yer alan girdiler dışındaki girdilerin geriye dönük olarak en az üç yıl kullanılmadığını resmi kurum ve kuruluşlardan alınacak belge ile belgelendirilmesi halinde TUSCERT tarafından geçiş süreci maksimum bir yıl kısaltılabilir. (Ek cümle:RG-10/1/2018-30297) Müteşebbis bu belge/belgeleri sözleşme aşamasında yetkilendirilmiş kuruluşa verir. Geçiş süreci, tek yıllık bitkilerde 12 ay, çok yıllık bitkilerde 24 aydan daha az uygulanamaz.

ç) Bir işletmede, organik tarım metodu ile üretilen ürün ile aynı tür ve çeşitten olan ya da bu ürünlerden kolaylıkla ayırt edilemeyen konvansiyonel ürünler bir arada üretilemez. Ancak;

1) Çok yıllık bitkilerin üretilmesi durumunda;

* Müteşebbisin, işletmenin tamamını en geç beş yıllık plan dâhilinde organik üretime geçireceğini taahhütte bulunması,

* Her birimden hasat edilen ürünlerin ayrı ayrı yerlerde tutulmasını sağlayacak önlemlerin alınması,

* TUSCERT'in, ürünlerden her birinin hasadından en az 48 saat önce haberdar edilmesi,

* Müteşebbisin, hasadın tamamlanmasından hemen sonra, elde edilen ürünlerin kesin miktarı ile ayırt edici özellikleri konusunda TUSCERT'i bilgilendirmesi ve bu ürünlerin diğerlerinden ayrı tutulması için gerekli önlemlerin alındığını teyit etmesi hallerinde, bu alt bendin birinci paragrafında belirtilen geçiş dönemi planı ve müteşebbis tarafından taahhüt edilen önlemler TUSCERT tarafından onaylanır ve geçiş planı her yıl teyit edilir.

2) Tarımsal araştırma yapılması düşünülen alanlar, resmi eğitime yönelik kullanılan alanlar ile tohum, vegetatif üretim materyalleri ve transplantasyon materyallerinin üretileceği durumlarda (1) numaralı alt bendin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci paragrafında yer alan koşulların karşılanması durumunda,

3) Otlakların otlama amacıyla kullanılması durumunda.

Yukarıda belirtilen durumlarda, aynı ürünün organik ve konvansiyonel üretiminin aynı işletmede yapılmasına izin verilir.

d) Bitkisel üretimde bina ve tesislerin temizliği ve dezenfeksiyonu için ülkemiz tarımsal üretiminde genel olarak bu amaçla kullanımına izin verilen girdiler kullanılır.

e) Organik tarımda, topraksız tarıma izin verilmez.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	3 / 18

5- TOPRAK KORUMA, HAZIRLAMA VE GÜBRELEME (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 9*)

Organik tarımda toprak verimliliği, sürdürülebilirliği, biyoçeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi, toprak erozyonu ve sıkışmasının önlenmesi ve toprak ekosistemi aracılığıyla bitkilerin beslenmesi esastır. Organik bitkisel üretimde toprak koruma, hazırlama ve gübreleme kuralları aşağıda belirtilmiştir.

- TUSCERT’ce yapılan kontrollerde, müteşebbis tarafından arazide yeterli toprak koruma tedbirlerinin alınıp alınmadığına karar verilir.
- Organik bitkisel üretimde, gereksiz ve toprakta erozyona neden olacak şekilde toprak işleme yapılamaz.
- Toprağın verimliliği ve biyolojik aktivitesi aşağıda belirtilen yöntemlerle sağlanır.
 - Çok yıllık ekim nöbeti programı içerisinde baklagil ve derin köklü bitkilerin yetiştirilmesi sağlanır veya yeşil gübreleme yapılır.
 - Organik üretimden gelen hayvan gübresi ya da organik materyallerin tercihen her ikisinin de kompost edilmiş olarak kullanılmasına izin verilir. Tarımsal kaynaklı azotun su kirliliğine neden olmasını önlemek amacıyla, organik bitkisel üretimde kullanılacak toplam hayvan gübresi miktarı 170 kg/N/ha/yılı geçemez. Bu limit sadece; çiftlik gübresi, kurutulmuş çiftlik gübresi, kurutulmuş kanatlı gübresi, kompost edilmiş hayvan dışkısı, kanatlı gübresi dâhil, kompost edilmiş çiftlik gübresi ve sıvı hayvan dışkısı kullanımında uygulanır.
 - Biyodinamik preparatların kullanımına izin verilir.
 - Kimyasal yöntemlerle elde edilmiş azotlu gübreler kullanılamaz.
- Organik bitkisel üretim yapılacak alanlarda, (c) bendindeki önlemlere rağmen yeterli toprak verimliliği ve biyolojik aktivitenin sağlanamaması halinde, Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-1’inde yer alan Organik Tarımda Kullanılacak Gübreler, Toprak İyileştiriciler ve Besin Maddeleri kullanılır. Bu kapsamda ürün kullanılmasının gerekli olduğuna dair kayıtların müteşebbis tarafından tutulması gerekir.
- Kompost aktivasyonu için, genetiği değiştirilmemiş uygun bitki bazlı preparatlar veya mikroorganizma preparatları kullanılır.
- Toprak koşulları ile topraktaki veya bitkideki besin maddelerinin yararlılığının artırılması için ülkemiz tarımsal üretiminde genel olarak kullanımına izin verilen genetiği değiştirilmemiş mikroorganizma preparatları kullanılır.
- (Değişik:RG-10/1/2018-30297) Organik gübre ve toprak iyileştiricilerin üretimi, ithalatı ve piyasaya arzı için Bakanlıktan izin ve belge alınmasını takiben organik tarımda kullanılacak organik gübre ve toprak iyileştiricileri için müteşebbis tarafından TUSCERT’e başvurularak sertifika alınır.
- (Ek:RG-10/1/2018-30297) 29/3/2014 tarihli ve 28956 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tarımda Kullanılan Organik, Organomineral Gübreler ve Toprak Düzenleyiciler ile Mikrobiyal, Enzim İçerikli ve Organik Kaynaklı Diğer Ürünlerin Üretimi, İthalatı, İhracatı ve Piyasaya Arzına Dair Yönetmelik ekinde tanımlanmayan ancak bu Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-1’inde bulunan organik gübre ve toprak iyileştiricilerin üretimi ve ithalatı için müteşebbis tarafından Bakanlıktan izin alınmasını takiben TUSCERT’e başvurularak sertifika alınır. Bu ürünlerin piyasaya arzı için alınan sertifikaya istinaden Bakanlık tarafından belge düzenlenir.

6- EKİM VE DİKİM (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 10*)

Organik bitkisel üretimde ekim ve dikim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

- Organik tarımsal çoğaltım materyallerinin özellikleri aşağıdaki şekilde olmalıdır.
 - Tohum; genetik olarak yapısı değiştirilmemiş, dölleni hücre çekirdeği içindeki DNA dizilimine dışarıdan müdahale edilmemiş, sentetik pestisitler, radyasyon veya mikrodalga ile muamele görmemiş biyolojik özellikte ve Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak üretilmiş olmalıdır.
 - Fide; organik tohum veya ana bitkiden elde edilmiş ve Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak üretilmiş olmalıdır.
 - Fidan ve anaç; organik materyallerden elde edilmiş ve Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak üretilmiş olmalıdır.
- Tohum ve vejetatif çoğaltım materyali üretiminin haricinde, organik bitkisel üretimde kullanılacak tohum ve çoğaltım materyalleri organik tarım metoduyla üretilmiş olmalıdır. Bu amaçla kullanılacak materyalin tohum olması halinde ana bitki, çoğaltım materyali olmasında ise ebeveyn bitki en az bir nesil, çok yıllık bitki olması halinde ise iki üretim sezonu süresince Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre üretilmiş olmalıdır.
- Organik tohum ve vejetatif çoğaltım materyalinin piyasada bulunmaması halinde, aşağıda belirtilen kurallara uymak koşulu ile fide dışında organik üretim metoduyla elde edilemeyen tohum ve vejetatif çoğaltım materyallerinin kullanımına izin verilir. Bu amaçla;
 - Öncelikle organik tarıma geçiş sürecindeki üretim biriminden alınmış tohum veya vejetatif çoğaltım materyali kullanımına izin verilir.
 - Tohum veya vejetatif çoğaltım materyalinin organik veya geçiş sürecindeki üretim biriminden sağlanmasının mümkün olmadığı hallerde; konvansiyonel tohum ya da vejetatif çoğaltım materyalinin kullanımına izin verilir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	4 / 18

3) Konvansiyonel tohum ya da tohumluk patatesin kullanılacağı alanlarda Devlet tarafından zirai karantina amaçlı kimyasal uygulama zorunluluğu yoksa Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-2' sinde yer alan ürünler dışında bitki koruma ürünleri ile muamele edilmemiş konvansiyonel tohum ya da tohumluk patates kullanılır.

4) İzinler ürünün ekiminden önce verilir.

5) İzinler yalnızca bir defalık ve bir mevsim için verilir. İzini veren TUSCERT tarafından izin verilen tohum ve tohumluk patates miktarları kaydedilir.

6) Müteşebbis tarafından organik tohum veya tohumluk patatesin ülke içerisinde yeterli miktarda bulunmadığı belgelenir.

ç) Organik tarımda GDO'lu çoğaltım materyalleri kullanılamaz.

7- BİTKİ KORUMA (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 11)

Organik üretimde bitki koruma kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Hastalık, zararlı ve yabancı otların mücadelesinde aşağıdaki hususlar dikkate alınır.

1) Hastalık ve zararlılara dayanıklı tür ve çeşit seçimi yapılır.

2) Uygun ekim nöbeti hazırlanır.

3) Uygun toprak işleme yöntemleri uygulanır.

4) Kültürel, biyolojik ve biyoteknik mücadele metotları uygulanır.

b) Bitki hastalık, zararlıları ve nematodlar ile yabancı otlara karşı yukarıda belirtilen hususların uygulanamaması veya yetersiz kalması halinde Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-2 bölümünde belirtilen girdiler kullanılır. Bu kapsamda ürün kullanılmasının gerekli olduğuna dair belgelerin kaydının müteşebbis tarafından tutulması gerekir.

c) Tuzak ve yayıcılar kullanılan ürünler için, feromon yayıcılar hariç, tuzak ve/veya yayıcılar bu maddelerin doğaya salınmasını ve yetiştirilen ürünle temasını engelleyecek şekilde olur. Tuzaklar kullanıldıktan sonra toplanır ve imha edilir.

ç)(Değişik:RG-22/7/2015-29422) Organik tarımda kullanılmasına izin verilen bitki koruma ürünlerinin onayında 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve bu Kanuna dayanan ilgili mevzuat hükümleri geçerlidir. Bitki koruma ürünlerinin organik tarımda kullanılmak üzere piyasaya arzında sertifika düzenlenir. Söz konusu bitki koruma ürünlerinin uygulanmasında 3/12/2014 tarihli ve 29194 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Önerilmesi, Uygulanması ve Kayıt İşlemleri Hakkında Yönetmeliğin 5 inci maddesi ile dördüncü bölümü hükümleri dikkate alınır.

d) (Mülga:RG-22/7/2015-29422)

8- SULAMA (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 12)

Organik bitkisel üretim sulama kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Sanayi ve şehir atık suları ile drenaj sisteminden elde edilen drenaj suları organik tarımda kullanılamaz, gerekli hallerde suyun uygunluğuna TUSCERT tarafından yapılacak kontrollerde karar verilir.

b) Sulama suyu çevre kirliliğine yol açmamalıdır.

c) Sulama, toprak yapısında bozulmaya ve erozyona yol açmamalıdır.

9- HASAT (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 13)

Organik bitkisel üretimde hasat kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik ürünlerin hasadında kullanılan teknik araç ve gereçlerin ekolojik tahribat ve kirlilik oluşturmaması gerekir.

b) Elle toplama materyalleri ürünün organikliğini bozmayacak yapıda olmalıdır. Toplama materyalleri hijyenik olmalıdır.

c) Müteşebbislerin organik olmayan ürünlerle olası karışma ve değişmelere karşı gerekli önlemleri almaları ve organik ürünlerin tanımlanmasını sağlamaları durumunda, organik ve organik olmayan ürünleri aynı zamanda hasat edebilirler. Müteşebbis ürünlerin hasat günleri, saatleri, devreleri, kabul tarih ve zaman bilgilerine ait kayıtları tutar ve TUSCERT'e verir.

ç) Ormanlar, doğal alanlar ve tarımsal alanlarda doğal olarak yetişen yenilebilir bitki ve kısımlarının toplanmasında aşağıdaki hususlara uyulur.

1) Toplama alanı, toplama işleminin üç yıl öncesine kadar Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-1 ve Ek-2' sinde yer alan ürünler dışındaki ürünlerle muamele edilmemiş olmalıdır.

2) Toplama alanı son iki yıl içinde yangın geçirmemiş olmalıdır.

3) Toplama alanındaki doğal yaşam dengesinin ve türlerin korunması sağlanır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	5 / 18

4) Doğadan toplanan ürünlerde geçiş süreci uygulanmaz.

10- ORGANİK MANTAR ÜRETİMİ (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 14)

Organik mantar üretiminde; kompost yapımında aşağıdaki bileşenleri içeren karışımlar kullanılır.

- Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-1 bölümünde yer alan organik tarım metoduyla üretim yapılan işletmeden gelen çiftlik gübresi ve hayvan dışkısı, söz konusu gübrelere bulunmadığı durumlarda ise, kompostlamadan önceki kaplama materyali ve su hariç toplam içeriğin % 25' ini geçmeyecek oranda bu kısımdaki gerekleri karşılayan çiftlik gübresi ve hayvan dışkısı,
- Organik üretim metoduna göre üretim yapılan arazilerden elde edilen saman benzeri tarımsal kaynaklı ürünler,
- Kimyasal olarak muamele görmemiş torf,
- Kesildikten sonra kimyasal muamele görmemiş odun,
- Doğal yapısındaki toprak ve sulama suyu özelliğindeki su,
- Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-1 bölümünde kullanımına izin verilen mineral maddeler.

11- ORGANİK MAYA ÜRETİMİ (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 15)

Organik maya üretiminde aşağıdaki kurallara uyulur.

- Organik maya üretimi, imalatı ve formülasyonunda; gıdaların işlenmesinde kullanılan mikroorganizmalar, enzimler, içme suyu ve tuz (sodyum klorit ve potasyum klorit) kullanılır. Diğer ürün ve maddeler ancak Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre üretilmiş ve onaylanmışsa kullanılabilir.
- Organik maya organik gıda ve yem içinde, organik olmayan maya ile birlikte bulunmamalıdır. Müteşebbis organik üretimden maya özütü veya otolizat elde edemediği durumlarda, organik maya üretimi için substrata %5'e kadar (kuru madde olarak) organik olmayan maya özütü veya otolizat ilave edilmesine müsaade edilir.

(2) Organik maya üretiminde Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-8'inin 3 üncü bölümünde yer alan maya ve maya ürünlerinin üretilmesi için yardımcı maddeler, normalde gıdaların işlenmesinde kullanılan mikroorganizma ve enzim preparatları ile içme suyu ve tuz kullanılır.

12- ORGANİK HAYVANSAL ÜRETİM KURALLARI (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 16)

Organik hayvansal üretim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

- Damızlık veya üretime yönelik organik hayvancılıkta, çevre koşullarına adaptasyon kabiliyeti yüksek olan ve hastalıklara dayanıklı ırklar seçilir. Bunun için o bölgeye adapte olmuş yerli ırklar ve melezlerine öncelik verilir.
- Organik işletmelerden getirilen ve tamamen organik yemlerle beslenen, genetik yapısı değiştirilmemiş, çevreye, iklim koşullarına ve hastalıklara dayanıklı hayvanlar damızlık olarak kullanılır.
- (Değişik:RG-24/5/2013-28656) Organik hayvan yetiştiriciliğinde üremede doğal yöntemler kullanılır. Bununla birlikte suni tohumlamaya da izin verilir. Klonlama ve embriyo transferi gibi metotlar kullanılmaz.
- Hayvanlar, meralara veya açık hava gezinti alanlarına veya açık alanlara erişebilmelidir. Meralarda ve açık alanlarda birim alan başına düşen hayvan sayısı, üretim birimindeki bitkisel üretime yeterli hayvan gübresi sağlayabilecek şekilde sınırlı olmalıdır. Hayvan yoğunluğu yayılan azot miktarı bakımından, kullanılan tarımsal alanda 170 kg/N/ha /yıl'ı aşamayacak sayıda belirlenir. Bu miktar aşıldığında, müteşebbisin aynı bölgede başka bir alan edinmesi veya TUSCERT'in bilgisi dâhilinde komşu işletmelerden bu olanağı sağlaması gereklidir. TUSCERT çevre koruma maksadıyla hayvan yoğunluğunu azaltabilir.
- Aynı üretim biriminde bulunan tüm hayvanlar, Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre yetiştirilir. Ancak, konvansiyonel olarak yetiştirilen hayvanlar, yetiştirildikleri barnakların ve arazilerin organik olarak yetiştirme yapılan birimlerden açıkça ayrı olması ve ayrı türlerin bulunması şartıyla aynı işletmede bulunabilirler.
- Aşağıdaki koşulların sağlanması halinde organik yetiştirilen hayvanlar, konvansiyonel yetiştirilen hayvanlarla ortak alanlarda otlatılabilir.
 - Alanlar, en az üç yıl Organik Tarım Yönetmeliğinde izin verilmeyen ürünlerle muamele görmemiş olmalıdır.
 - Konvansiyonel olarak yetiştirilmiş aynı tür hayvanlar, organik olarak yetiştirilen hayvanlar ile aynı anda merada olmamalıdır.
 - Organik hayvansal ürünlerin, konvansiyonel ürünlerden ayırt edilememesi durumunda bu ürünler organik olarak değerlendirilemez.
- Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak yetiştirilen hayvanlar aşağıdaki hususların bulunması şartıyla konvansiyonel yetiştirilen hayvanlarla farklı zamanlarda ortak arazilerde otlatılabilir.
 - Araziler geçiş sürecini tamamlamış olmalıdır.
 - Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre yetiştirilmemiş hayvanlar, ekstansif üretimden gelmiş olmalıdır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	6 / 18

3) Organik hayvan yetiştiriciliğinden elde edilen ürünler; ortak arazileri kullanan ve Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre yetiştirilmeyen hayvanlarla aynı anda otlatılmadıkları, bir TUSCERT'ce onaylanmadıkça organik olarak kabul edilemez.

g) Organik yem bitkileri üretimi yapılacak arazi, aşağıdaki hükümlere göre geçiş sürecine alınır;

1) Organik hayvansal üretim yapılacak arazi ve otlaklar iki yıllık geçiş sürecine alınır.

2) Otobur olmayan hayvanlar tarafından kullanılan otlaklar, açık barınaklar ve gezinti alanları için geçiş süresi bir yıla indirilir. Söz konusu araziler Organik Tarım Yönetmeliği ekinde izin verilen ürünlerden başka ürünlerle işlem görmediyse geçiş süresi TUSCERT'ce 6 aya indirilir.

3) Bu fıkranın (f) bendi ile 17 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendi istisna olarak hayvansal üretim birimi, mera ve yem üretimi için kullanılan araziler ile birlikte işletmenin tamamının eş zamanlı olarak organik üretime geçirilmesi söz konusu olduğunda aşağıdaki koşulların sağlanması kaydıyla geçiş süreci 24 aya indirilebilir. Bu istisna işletmenin mevcut olan hayvanlarına, yavrularına ve geçiş süreci başlamadan önce aynı zamanda yem üretimi için kullanılan araziler ve meralar için uygulanır. Hayvanlar üretim biriminden elde edilen ürünler ile beslenmelidir.

ğ) Hayvansal üretimde geçiş süreci;

1) Et üretiminde; büyükbaş hayvanlar için 12 ay, küçükbaş hayvanlar ve domuzlar için 6 aydır. Ancak organik süt sığırcılığı işletmelerinde sürüden et amaçlı ayrılacak hayvanlar için bu süre yaşam süresinin 3/4'ü dür.

2) Süt üretimi için yetiştirilen hayvanlar için 6 aydır.

3) (**Değişik:RG-24/5/2013-28656**) Et üretimine yönelik kanatlılarda üç günlük yaştan küçük olmak kaydıyla on hafta, yumurta üretimine yönelik kanatlılarda ise altı haftadır.

h) Entansif üretimde kullanılan bazı damızlık veya ırklara ilişkin özel hastalık ve sağlık problemleri olmayanlar damızlık olarak kullanılır.

i) Bir sürü ilk kez oluşturulurken organik olarak yetiştirilmiş hayvanlar yeterli sayıda olmadığına, konvansiyonel yetiştirilmiş hayvanlar aşağıdaki hususlara uyulmak şartıyla organik hayvancılıkta kullanılır:

1) (**Değişik:RG-24/5/2013-28656**) Etlik ve yumurtacı civcivler, geldikleri çiftlikten ayrıldıklarında üç günlük yaştan küçük olmalıdır.

2) Buzağılar ve taylar süttten kesilir kesilmez Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre yetiştirilir ve her koşulda 6 aylıktan küçük olur.

3) Kuzular ve oğlaklar süttten kesilir kesilmez Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre yetiştirilir ve 60 günden büyük olmamalıdır.

4) Domuz yavruları süttten kesildikleri andan itibaren Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre yetiştirilmiş olmalı ve 35 kg'dan az olmalıdır. Dişi domuzlar, gebeliğin son dönemi ve emzirme dönemi haricinde grup içinde tutulur. Domuz yavruları düz gezinti alanlarında ve kafeslerde tutulamazlar. Domuzların gezinti alanlarında kendine özgü davranışları sürdürmelerine izin verilir. Eşelenmeleri için farklı substratlar kullanılabilir.

5) TUSCERT'in onayına tabi olarak, hayvansal üretim biriminde var olan Organik Tarım Yönetmeliğinin kuralları ile uyuşmayan hayvanlar öngörülen geçiş süreleri uygulanmak koşuluyla organik üretime geçiş yapar.

i) Organik sığır besisi yapılan işletmede yeniden sürü tesis edilirken; öncelikle organik hayvancılık işletmelerinden, bulunamaması halinde Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun şartlardaki besi danaları konvansiyonel hayvancılık yapılan işletmelerden getirilir.

j) (**Değişik:RG-10/1/2018-30297**) Sürünün büyütülmesi ve/veya sürünün yenilenmesi için organik olarak üretilen hayvanların bulunamaması halinde her yıl mevcut sürüde bulunan yetişkin büyükbaş hayvanların maksimum %10'u, domuz ve küçükbaş hayvanların maksimum % 20'si 4 numaralı alt bent hariç doğum yapmamış dişi olarak, il müdürlüğünün onayı ile konvansiyonel hayvancılık yapılan işletmelerden getirilebilir. Getirilen hayvanlara geçiş süreci uygulanır. Bu oranlar aşağıdaki durumlarda il müdürlüğünün onayı ile %40'a kadar artırılabilir:

1) Müteşebbisin yazılı taahhüdü ile sürü büyüklüğünün artırılmasının garanti edilmesi halinde.

2) Irk değiştiriliyorsa.

3) Yeni bir hayvansal üretim geliştiriliyorsa.

4) Çiftlikteki hayvan ırkı yok olma tehlikesi altındaysa.

5) Sağlık ya da afet nedenleriyle yüksek hayvan ölümleri oluyorsa.

k) (j) bendinde belirtilen yüzdeler 10 adetten az büyükbaş hayvan veya 5 adetten az küçükbaş ve domuz bulunan küçük işletmelerde uygulanmaz. Bu birimlerde yukarıda belirtilen yenileme işlemleri yılda azami 1 hayvan ile sınırlıdır.

l) Damızlık erkekler, sonradan Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre yetiştirilmesi ve beslenmesi şartı ile organik olmayan işletmelerden getirilebilir.

m) Organik hayvan yetiştiriciliği ve hayvansal üretim yapan işletmeler, hayvanların giriş ve çıkışı ile tüm tedavi uygulamalarıyla ilgili düzenli kayıtları tutar.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	7 / 18

13- ORGANİK HAYVANSAL ÜRETİMDE YEM TEMİNİ VE HAYVAN BESLEME (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 17*)

Organik hayvansal üretimde yem temini ve hayvan besleme kuralları aşağıda belirtilmiştir.

- a) Pet hayvanı ve kürk hayvanı dışında, organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvanlar organik olarak üretilmiş kaba ve kesif yemlerle beslenir.
- b) Farklı gelişim evrelerindeki organik beslemede ihtiyaçları karşılanırken, üretim artışı yanında kaliteli üretim sağlanır. Hayvanların zorlama ile beslenmesi yasaktır.
- c) (**Değişik: RG-24/5/2013-28656**)⁽²⁾ Yayıncılık yapılan dönemde; hayvanların yürüyerek bir otlatma alanından diğerine geçerken organik olmayan alanlarda otlayarak tükettikleri yem miktarı yıllık yem rasyonunun %10'unu geçemez. Bu oran tarımsal orijinli yemin kuru maddesinin yüzdesi olarak hesaplanır. Her yıl hayvanların yaylada olduğu dönemin dışında, yemin en az %60'ı çiftlik bünyesinden sağlanır. Bunun mümkün olmaması halinde, yemin eksik kalan bölümü, Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerini uygulayan diğer işletmelerden sağlanır.
- Domuz ve kümes hayvanları için yemin en az %20'si çiftliğin kendisinden sağlanır. Bunun mümkün olmaması halinde, yemin eksik kalan bölümü, Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerini uygulayan diğer işletmelerden veya yem işletmelerinden sağlanır.
- ç) Ortalama olarak rasyon kuru maddesinin % 30 kadarı, geçiş süreci maddeleri içerebilir. Geçiş sürecindeki yem maddeleri hayvanların yetiştirildiği işletmeden temin ediliyorsa bu oran % 60'a kadar çıkarılabilir.
- d) Yavruların beslenmesi öncelikle ana sütüyle sağlanır. Bunun mümkün olmaması halinde yavrular aynı sürüden elde edilen sütlerle beslenir. Türlerle bağlı olarak yavruların süt ile beslenmeleri gereken asgari süre; büyükbaş hayvanlarda ve taylarda 90 gün, küçükbaş hayvanlarda 45 gün ve domuzlarda 40 gündür.
- e) Yetiştirme sistemi; yılın değişik dönemlerinde hayvanların otlaklara ulaşabilmelerine imkân sağlar. Ruminant rasyonlarında; silaj ve taze kuru ot gibi kaba yemler rasyon kuru maddesinde en az % 60 oranında olmalıdır. Bununla birlikte, TUSCERT, süt üretimine yönelik hayvanlarda laktasyonun başlarında azami 3 aylık bir süre için bu oranın % 50' ye indirilmesine izin verebilir.
- f) (**Mülga: RG-24/5/2013-28656**)⁽²⁾
- g) Doğal afetler nedeniyle yem üretiminin azalması halinde, afet bölgesinde kısa bir süre için Bakanlığın belirleyeceği oranda konvansiyonel yem maddelerinin hayvan beslenmesinde kullanımına izin verilir.
- ğ) Domuz ve kanatlı rasyonlarına kaba yem, taze veya kuru ot veya silaj eklenir.
- h) (**Değişik: RG-24/5/2013-28656**)⁽²⁾ Organik hayvancılıkta hayvan beslemede aşağıdaki maddeler kullanılır.
- 1) Kimyasal çözücüler kullanılmadan üretilmiş veya hazırlanmış bitkisel veya hayvansal kökenli organik olmayan yem maddeleri veya ek-5'in 2 nci maddesinde yer alan diğer yem maddeleri,
 - 2) Organik formları mevcut olmayan ve kimyasal çözücüler kullanılmadan üretilen baharatlar, tıbbi ve aromatik bitkiler ve melasların kullanımı verilen her bir tür için %1 ile sınırlandırılmış olup tarımsal kökenli yemin kuru maddesinin oranı yıllık olarak hesaplanır,
 - 3) Hayvansal kökenli organik yem maddeleri,
 - 4) Ek-5'in 1 inci maddesinde yer alan mineral kaynaklı yem maddeleri,
 - 5) Sürdürülebilir balıkçılıktan elde edilen yemler aşağıdaki koşulları taşır:
 - Yemler kimyasal çözücüler kullanılmadan üretilir veya hazırlanır.
 - Yemlerin kullanımı otobur olmayan hayvanlarla sınırlandırılır.
 - Hidrolize balık proteinleri kullanımı yalnızca genç hayvanlarla sınırlandırılır.
 - 6) Deniz tuzu, iri kaya tuzu olarak tuz,
 - 7) Ek-6'da yer alan yem katkı maddeleri.
- l) Antibiyotikler, koksidiyostatikler, tıbbi ürünler ile büyümeyi veya üretimi artırıcı diğer maddeler hayvan beslenmesinde kullanılamaz.
- m) Yem maddeleri, yem katkı maddeleri, yem işlemeye mahsus yardımcı maddeler ve hayvan beslenmesinde kullanılan ürünler; genetiği değiştirilmiş organizmalar veya bunlardan elde edilmiş ürünler kullanılarak üretilemez.
- n) Organik olarak üretilmiş veya işlenmiş yemlerde aranan şartlar şunlardır:
- 1) Konvansiyonel yem ile organik yem aynı fabrikada aynı hatta işlenemez.
 - 2) Ürünlerin bileşiminde yer alan maddeler ya da bu ürünlerin hazırlanmasında kullanılan başka herhangi bir madde iyonlaştırıcı radyasyon-ışınlama içeren uygulamalardan geçmemiş olmalıdır.
 - 3) Organik yemler mutlaka etiketlenir. Etiket üzerinde;

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	8 / 18

Yemin organik miktarı kuru madde üzerinden belirtilir.

Organik üretim metoduyla elde edilen yem materyalinin yüzdesi yazılır.

Geçiş dönemi ürünlerinden elde edilen yem materyallerinin yüzdesi yazılır.

Tarimsal kökenli yem maddelerinin toplam yüzdesi belirtilir.

TUSCERT'in ismi bulunur.

4) Organik olarak üretilen yemler ile konvansiyonel olarak üretilen yemler fiziksel olarak ayrı yerlerde tutulur ve depolanır.

5) Organik yem hazırlamada kullanılan donanım, konvansiyonel yem hazırlamada kullanılan her türlü donanımdan ayrılır.

6) Konvansiyonel yem hazırlama ünitelerinde aynı hatta hem konvansiyonel hem de organik yem hazırlanamaz. Ancak yem hazırlama ünitesinde yem hazırlamaya başlamadan önce Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddelerle yem hazırlama ünitesinin temizliğinin yapılması şartıyla konvansiyonel yem hazırlama ünitelerinde organik yem hazırlanır.

o) Organik olarak üretilmiş yemler ya da bunlardan elde edilmiş ürünler konvansiyonel üretilmiş yemlerle karışmaya ve bulaşmaya meydan vermeyecek biçimde bir arada nakledilebilir. Yemlerin nakledileceği araçlar Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddelerle temizlenir. Nakil esnasındaki ürün miktarı ile teslimattaki ürün miktarının kayıt altına alınması gerekir.

p) TUSCERT, aynı türden organik ve organik olmayan hayvanlar üzerine bir tarımsal araştırma yürütülmesi ya da resmi bir eğitim faaliyetinin yapılmasında aşağıda belirtilen koşulların sağlanması halinde işletmelere paralel üretim izni verilir.

1) Her üniteye hayvanlar, hayvansal ürünler, gübreler ve yemler arasındaki ayrımın iyi yapıldığını garanti edecek şekilde uygun önlemler alınır ve bunlar önceden TUSCERT'e bildirilir.

2) Müteşebbis, hayvanların ya da hayvansal ürünlerin dağıtımı veya satışı söz konusu olduğunda TUSCERT'i önceden bilgilendirir.

3) Müteşebbis, üretim biriminde üretilen ürünlerin kesin miktarlarını, ürünlerin ayrımını sağlayacak özellikleri, ürünlerin ayırt edilmesi için alınan önlemleri TUSCERT'e bildirir.

r) Organik yem işlenmesi ya da depolanmasında doğal aromaların eklenmesi dışında, kaybolan özellikleri yeniden oluşturan, işlem sırasındaki ihmalin sonuçlarını düzelter ya da bu ürünlerin gerçek doğası hakkında yanıltılara neden olabilecek madde ve teknikler kullanılmaz.

14- HAYVAN SAĞLIĞI VE VETERİNER MÜDAHALESİ (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 18)

Organik hayvan yetiştiriciliğinde hayvan sağlığı ve veteriner hekim müdahalesi kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik hayvan yetiştiriciliğinde hastalık önleyici tedbirler şunlardır:

1) Organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvan sağlığında koruyucu hekimlik esastır.

2) Uygun damızlık ırklar seçilir.

3) Hayvanların doğal bağışıklıklarını artırıcı düzenli egzersiz için gezinti alanlarına veya otlaklara ulaşımı ve kaliteli yem kullanımı sağlanır.

4) Aşırı kalabalık nedeni ile hayvanlarda sağlık problemlerini önlemek için uygun yerleşim sıklığı sağlanır.

b) Tüm önleyici tedbirlere rağmen bir hayvanın hastalanması veya yaralanması durumunda, uygun bir barınakta izole edilerek, derhal tedavi edilir.

c) Organik hayvancılıkta veteriner hekim gözetiminde veteriner tıbbi ürünlerin kullanım usul ve esasları şunlardır:

1) **(Değişik: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾** Kimyasal yolla sentezlenmiş allopatik tıbbi veteriner ürünleri veya antibiyotiklerin yerine, tedavi edilecek hayvan türü üzerinde tedavi edici etkisi bulunması koşuluyla, Organik Tarım Yönetmeliğinin ek-5'in 1 inci maddesinde ve ek-6'nın 3 üncü maddesinde yer alan ürünler ve fitoterapötik ürünler kullanılır.

2) Yukarıda bahsedilen maddelerin kullanımının hastalıkla veya yaralanmayla mücadelede yetersiz kalması durumlarında ve hayvanın acı çekmemesi için tedavi amacı ile kimyasal bileşimli ilaçlar veya antibiyotikler TUSCERT'in izni ile kontrollü olarak kullanılır.

3) Kimyasal olarak sentezlenmiş veteriner tıbbi ürünler veya antibiyotikler, hastalık önleyici uygulamalar için kullanılamaz.

ç) Organik hayvan yetiştiriciliğinde, hayvanların genetik yapısı değiştirilemez ve genetik yapısı değiştirilmiş organizmalar organik hayvansal üretimde girdi olarak kullanılamaz. Gen teknolojisi metotları ile hayvan ıslahına izin verilmez. Büyüme veya üretimi artırıcı maddelerin kullanımı ve üremeyi kontrol etmek amacıyla veya diğer amaçlarla hormon ya da benzeri maddelerin kullanımı yasaktır. Ancak hormonlar, tedavi amaçlı veteriner hekim uygulaması olarak hasta hayvana verilebilir.

d) Veteriner tıbbi ürünleri kullanıldığında; konulan teşhis, müdahale yöntemi, ilacın dozu, ilacın etken maddesi, tedavi süresi ve ilacın kalıntı arınma süresi ile birlikte kullanılan ürün kayıt edilir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	9 / 18

e) Bir hayvana normal koşullarda verilen veteriner tıbbi ürünlerinin son uygulandığı tarih ile bu hayvanlardan organik ürün elde edilme tarihi arasındaki süre, organik yetiştiricilikte, konvansiyonel yetiştiricilikteki uygulamanın iki katı veya kalıntı arınma süresi belirtilmemiş hallerde ise 48 saattir.

f) Aşı uygulamaları, parazit tedavisi veya ülkemizce zorunlu olarak belirlenen hayvan hastalık ve zararlıları ile mücadele programları haricinde, bir hayvana veya hayvan grubuna bir yıl içerisinde üçten fazla kimyasal sentezlenmiş veteriner tıbbi ürünler veya antibiyotiklerin uygulanması halinde ya da üretken olduğu yaşam süresi bir yıldan az olan hayvanlarda bir defadan çok muamele gördüyse, söz konusu hayvanlar veya bu hayvanlardan elde edilen ürünler organik ürün olarak satılamaz ve yeniden geçiş sürecine alınır. Buna ait kayıtlar müteşebbis tarafından tutulur.

g) Ulusal zorunlu mücadele programları dışında işletmenin bulunduğu alanda ihbari mecburi bulaşıcı ve salgın bir hastalığın ortaya çıkması halinde, (**Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076**) 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine uyulur ve bağışıklık sağlayan veteriner biyolojik maddeleri kullanılır.

15- YETİŞTİRİCİLİK UYGULAMALARI, BARINAK VE BAKIM ŞARTLARI (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 19)

Organik hayvansal üretimde yetiştiricilik uygulamaları, barınak ve bakım şartları aşağıda belirtilmiştir:

a) Koyunlarda kuyruk kesme amacı ile elastik bant takılması, kuyruk kesme, diş kesme, gaga kesme ve boynuz köreltme uygulamaları organik yetiştiricilikte uygulanamaz. Yolma gibi yöntemler uygulanamaz. Bu uygulamaların bir kısmına genç hayvanlarda boynuz köreltme uygulamasında olduğu gibi güvenlik, hayvan sağlığı, rahatlığı ve hijyen için TUSCERT tarafından izin verilebilir. Bu tür uygulamalar ve ürün kalitesini arttırmaya yönelik fiziksel kastrasyon uygulamaları, hayvanlar en uygun yaşta iken uzman kişiler tarafından hayvanlara acı çekirtmeden yerine getirilir.

b) Hayvanlar bağlı olarak tutulamaz. Ancak, hayvan refahı düzenlemeleri dikkate alınarak TUSCERT tarafından hayvanların güvenliği ve refahı için, müteşebbisçe zorunluluğunun ortaya konulması koşulu ile hayvanların sınırlı bir süre için bağlanmasına izin verilebilir.

c) 10 baş veya daha az sayıdaki büyükbaş hayvan grupları, davranış ihtiyaçlarına uygun olarak grup içerisinde tutmak mümkün değilse, haftada en az iki defa otlatma alanlarına ve açık barınak alanlarına veya egzersiz alanlarına ulaşmalarını sağlamak koşuluyla TUSCERT'in onayı ile bağlanabilir.

ç) Hayvanların gruplar halinde yetiştirilmeleri durumunda grubun büyüklüğü; hayvan türünün gelişim evrelerine ve davranış biçimlerine bağlı olup, bir uzman görüşü ışığında TUSCERT'ce belirlenir. Hayvanlar, kansızlığı teşvik edecek koşullarda tutulamaz ve rasyonlar kullanılamaz.

d) Hayvan barınakları, sıhhi bir yapı malzemesinden inşa edilir, barınak koşulları hayvanların biyolojik ve ırk ihtiyaçlarını karşılar. Hayvanlar yem ve suya kolayca erişebilmelidir. Binaların yalıtımı, ısınması ve havalandırılması; hava akımını, toz seviyesini, sıcaklığı, nispi nemi ve gaz yoğunluğu hayvanlara zarar vermeyecek sınırlar içerisinde tutacak şekilde olur. Barınaklar, bol miktarda doğal havalandırma ve ışık girişine izin verilmelidir.

e) Serbest gezinti alanları, açık hava gezinti alanları veya açık barınak alanlarında; yerel hava koşullarına ve ilgili türe bağlı olarak yağmura, rüzgâra, güneşe ve aşırı sıcaklığa karşı yeterli korunma sağlanır.

f) Barınaklar; hayvanlara rahatça ve doğal olarak durabilecekleri, kolayca yatabilecekleri, dönebilecekleri, kendilerini temizleyebilecekleri, tüm doğal pozisyonları alabilecekleri, gerinme ve kanat çırpma gibi tüm doğal hareketleri yapabilmelerine yetecek büyüklükte olur.

g) Kapalı barınaklar ve açık gezinti alanlarının asgari alanları ve farklı hayvan türleri ile kategorileri için diğer barınak özellikleri Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-3'ünde belirtilen kriterlere uygun olur.

ğ) İklim koşullarının hayvanlara açık havada yaşamalarına imkân verdiği bölgelerde, hayvan barınaklarının yapılması zorunlu değildir.

h) Barınak, kümes, alet ve kaplar, hastalık taşıyan organizmaların gelişmesi veya bulaşmasını engellemek için, uygun bir şekilde temizlenir ve dezenfekte edilir. Hayvan binaları ve yapılarının temizlenmesi ve dezenfekte edilmesi için Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddeler kullanılır. Böcek ve kemirgenlerle mücadele etmek ve işletmede kokuyu azaltmak amacıyla, dışkı, idrar ve dökülmüş dağılmış gıdalar ortamdaki uzaklaştırılır. Bütün bu tedbirlere rağmen böcekler ile diğer kemirgenlerin hayvan barınaklarından ve diğer tesislerden uzaklaştırılmaması durumunda, yalnızca Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-2'sinin 1, 2, 3, 4 ve 5 inci bölümündeki girdiler ve rodentisitler kullanılır.

ı) Tüm memeliler, otlak veya açık hava egzersiz alanlarına, açık barınak alanına ulaşabilmelidir. Hayvanların psikolojik koşulları, hava koşulları ve arazinin durumu izin verdiği sürece hayvanlar bu yerleri kullanabilmelidir. Otoburlar, koşullar elverdiği sürece otlaklara ulaşabilmelidir.

i) Otobur hayvanların otlama dönemlerinde meralara erişebilmeleri ve kış barınaklarının hayvanlara hareket serbestisi vermesi durumunda, kış aylarında hayvanlara açık gezinti alanları ve açık alanlar sağlanması zorunluluğu kaldırılabilir. Ancak; bir yıldan yaşlı boğalar, meralara, açık gezinti alanlarına ve açık alanlara erişebilmelidirler. Besinin son döneminde büyükbaşlar yaşam sürelerinin 1/5'ini geçmemesi ve üç aydan fazla olmamak kaydıyla kapalı alanlarda kalabilirler.

j) Hayvan barınaklarının zemini düzgün olmalı fakat kaygan olmamalıdır. Toplam zemin alanının asgari yarısı, sert ve düz olmalıdır.

k) Altlık; sap-saman veya diğer uygun doğal maddeden oluşur. Altlık olarak kullanılan materyal, organik tarımda gübre olarak kullanılmasına izin verilen her türlü mineral madde ile iyileştirilebilir ve güçlendirilebilir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	10 / 18

l) Buzağular 1 haftalık yaştan sonra bireysel bölmelerde tutulamaz.

m) Kanatlılar açık yetiştirme koşullarında yetiştirilir ve kafeslerde tutulamaz. Su kanatlıları iklim şartlarının elverdiği sürece hayvanın rahatlığı veya hijyen şartları nedeniyle akarsu, gölet ve göllere erişebilmelidir.

n) Kümesler aşağıdaki asgari şartları karşılar;

1) Zeminin asgari 1/3'ü, parçalı veya ızgaralı yapıda değil, düz bir yapıda olmalı ve sap-saman, talaş, kum veya kısa çim gibi maddelerle kaplı olmalıdır.

2) Yumurta tavuğu kümeslerinde zeminin 1/2'sinden fazlası dışkı toplanmasına elverişli olur.

3) Tünek, kanatlı grubu ve kanatlı büyüklüğü ile orantılı olmalıdır. Bu konudaki standartlar Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-3'ünün 2 nci bölümüne uygun olur.

4) Kanatlının büyüklüğüne göre giriş/çıkış delikleri olmalı ve bu delikler kanatlı barınağının her 100 m² si için asgari toplam 4 m uzunlukta olmalıdır.

5) Her kanatlı barınağında aşağıdakilerden fazla hayvan barındırılmaz:

4800 adet etlik piliç,

3000 adet yumurta tavuğu,

5200 adet afrika tavuğu,

4000 adet dişi muskovi veya pekin ördeği,

3200 adet erkek muskovi veya pekin ördeği ile diğer ördekler,

2500 adet horoz, kaz veya hindi.

6) Et üretimine yönelik kanatlı barınaklarının her birinin toplam kullanılabilir alanı 1600 m² yi aşamaz.

o) Yumurta tavuklarında doğal ışık ile suni ışıklandırmanın toplamı günde 16 saati geçemez. Suni ışıklandırma olmadan asgari 8 saat dinlenme süresi uygulanır.

ö) Kanatlılar iklim koşullarının elverdiği durumlarda açık hava barınaklarına ulaşabilmeli ve bu durum yaşamlarının asgari 1/3'ünde uygulanmalıdır. Bu açık hava barınakları çoğunlukla bitki örtüsü ile kaplanır, koruyucu tesisler bulunur ve hayvanların yeterli sayıda suluk ve yemliklere erişmelerine imkân verir. Halk ve hayvan sağlığını korumak amacıyla hayvanların dışarı çıkmasını engelleyen, Bakanlıkça belirlenmiş bir durum olması halinde; gerekli biyogüvenlik tedbirleri alınır ve hayvanlar kapalı yerde tutularak yeterli sayıda suluk ve yemliklere erişmelerine imkân verilir.

p) Sağlık nedenleriyle, iki yetiştirme dönemi arasında kümesler boş bırakılır, bu süre içerisinde binalar ve tesisat temizlenir ve izin verilen maddelerle dezenfekte edilir. Ayrıca, her kanatlı grubunun yetiştirilmesi tamamlandığında gezinti alanları sağlık nedeniyle boş bırakılarak, bitki örtüsünün yeniden gelişmesine imkân verilir. Bu gereklilik barınaklarda tutulmayan ve gün boyunca serbestçe gezinen az sayıdaki kanatlılara uygulanmaz.

r) Yoğun yetiştiricilik yöntemlerinin kullanımını engellemek için kanatlılar ya asgari bir yaşa erişinceye kadar beslenirler ya da yavaş gelişen kanatlı genotipleri seçilir. Yavaş gelişen kanatlı genotiplerinin işletmeciler tarafından kullanılmadığı yerlerde kesim aşağıdaki asgari yaşlarda olur.

Tavuklar 81 günlük,

Et horozları 150 günlük,

Pekin ördeği 49 günlük,

Dişi muskovi ördeği 70 günlük,

Erkek muskovi ördeği 84 günlük,

Yaban ördeği 92 günlük,

Afrika tavuğu 94 günlük,

Erkek hindi ve kaz 140 günlük,

Dişi hindiler 100 günlük.

16- NAKLİYE VE KESİM (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 20)

Organik hayvan nakliyesi ve kesim kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Hayvanların nakliyesinde uyulması gereken kurallar şunlardır:

1) Hayvanların nakilleri stressiz ve kısa zamanda gerçekleştirilecek şekilde yapılır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	11 / 18

2) Yükleme ve boşaltma işlemleri dikkatlice ve hayvanları zorlamak amacıyla elektriksel uyarıcı alet kullanılmadan gerçekleştirilir. Nakliye öncesi ve esnasında herhangi bir yatıştırıcı ilaç kullanılmaz.

3) Kara taşımacılığında 8 saatte bir yemleme, sulama ve dinlendirme için mola verilir. **(Ek cümle:RG-14/8/2012-28384)** Taşıma sırasında kullanılacak yem bileşenlerinin listesi bulundurulur.

b) Kasaplık hayvanlara kesim esnasında stres yaratmayacak şekilde davranılır. Mümkün olan durumlarda ayrı mezbaha, kesimhane ve kombinalar kullanılır. Mümkün olmayan durumlarda ise konvansiyonel olarak yetiştirilmiş hayvanların kesiminden sonra, mezbaha, kesimhane ve kombinalar Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-7'sinin 1 inci bölümünde verilen maddeler ile temizlendikten sonra, organik hayvanların kesimi yapılır.

17- HAYVAN GÜBRESİ (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 21)

Organik hayvan gübresi kullanma, bulundurma ve koruma kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik bitkisel üretim yapılacak alanlarda, arazi üzerine uygulanacak toplam gübre miktarı, 170 kg/N/ha/yılı geçemez. Söz konusu miktara göre Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-4'ünde yer alan tabloda maksimum hayvan sayısı belirlenmiştir.

b) Organik hayvansal üretim yapan işletmeler üretim fazlası gübrelerini Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre üretim yapan diğer müteşebbislerle sözleşme yaparak dağıtır. Sözleşmede; kullanılan tarımsal alanda yılda hektar başına azami 170 kg saf azot miktarının bu gübrelemeden sağlanan kısmı hesaplanarak belirlenir.

c) Hayvansal gübrelerin depolama yerleri; doğrudan akıntı ile veya sızıntı ile toprak veya suyun kirlenmesini önleyecek özellikte olmak zorundadır.

ç) Müteşebbisin, TUSCERT ile yapacağı sözleşmede, hayvan gübresinin depolanması için yapılan tesislerin yeri ve tarifı, hayvan gübresinin yayılmasına ilişkin plan ve diğer işletmelerle yapılan yazışmalar yer alır.

18- ORGANİK ARI YETİŞTİRİCİLİĞİ (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 22)

Organik arı yetiştiriciliği kuralları aşağıda belirtilmiştir.

a) Irk seçiminde, arıların yerel koşullara adapte olabilme kapasitesi, dayanıklılıkları ve hastalıklara karşı dirençleri göz önüne alınır. Apis mellifera türünün ırkları ve yerel ekotipleri tercih edilir.

b) Kolonilerin yenilenmesi amacıyla, Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun olmayan, yılda % 10 oranında ana arı ve oğul organik üretim yapılan kovanlara, organik üretim birimlerinden gelen bal peteği veya temel peteği ile birlikte yerleştirilmeleri kaydıyla, alınabilir. Bu durumda geçiş süreci uygulanmaz.

c) Kapasite artırımı; kolonilerin bölünmesi ile veya organik arıcılık yapan diğer işletmelerden oğul veya kovan alınarak yapılır.

ç) Organik bir yıllık geçiş sürecine alınır.

d) TUSCERT'den izin alınması kaydıyla, işletmenin sahip olduğu konvansiyonel arı kolonileri, organik arıcılığa geçiş amacı ile kullanılabilir.

e) Geçiş sürecinde, var olan balmumu, organik arıcılıktan gelen balmumu ile değiştirilir.

f) Üretim sezonu sonunda arıların kışı geçirebilmesi için kovanlarda yeterli miktarda bal ve polen bırakılır.

g) Organik arıcılıkta geçiş süreci bir yıldır. Arıcılık ürünleri, Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerinin asgari bir yıl uygulanması kaydıyla organik ürün olarak pazarlanır.

ğ) Veteriner tıbbi ürünleri uygulandığı zamanlar; aktif farmakolojik madde de dahil ürünün tipi, konulan teşhis, dozu, uygulama şekli, tedavi süresi ve ilacın kalıntı arınma süresi kaydedilir ve ürünler organik ürün olarak pazarlanmadan önce TUSCERT'e bilgi verilir.

(2) **(Değişik:RG-24/5/2013-28656)** Arı kolonilerini beslemeye, yalnızca kovanların zor iklim koşullarından dolayı tehdit altında olması durumunda izin verilir. Besleme; organik bal, organik şeker şurubu ya da organik şeker ile yapılır. Besleme ile ilgili olarak kayıtlara; ürünün tipi, uygulama tarihi, miktarı ve kullanıldığı kovanlara dair bilgiler yazılır.

(3) Organik arıcılıkta bakım, yönetim uygulamaları ve kayıtları aşağıda verilmiştir:

a) Kovanların yerleştirildikleri alanlar kovan bilgileri ile birlikte kaydedilir.

b) Arıcılık ürünlerinin hasat edilmesi esnasında petekler içerisindeki arılar yok edilemez ve bal süzmek için kuluçka peteği kullanılamaz.

c) Ana arının kanatlarını kesmek yasaktır. Ana arıların değiştirilmesi esnasında eski ana arının öldürülmesine izin verilir. Sadece Varroa hastalığı bulaşan erkek arı gözlerinin yok edilmesine izin verilir.

ç) Bal hasadında kimyasal sentetik sinek kovucu maddeler kullanılamaz.

d) Arıcılık ürünlerinin üretimi, hasadı, işlenmesi ve depolanması esnasında kolonilere uygulanan koruyucu önlemler ve tedaviler kayıt edilir.

e) Ballıkların kaldırılması ve bal süzme faaliyetleri kovan koloni kartına kaydedilir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	12 / 18

(4) Kovanların yerleşimine ilişkin kurallar aşağıda belirtilmiştir:

- a) Arılar için yeterli miktarda doğal nektar, balözü ve polen kaynağı bulunmalı ve suya erişim imkanı olmalıdır.
- b) **(Değişik:RG-15/2/2014-28914)**⁽³⁾ Üretim bölgesinin 3 km yarıçapı içerisinde bulunan nektar ve polen kaynakları, organik olarak üretilen ürünlerden, doğal veya arıcılık ürünlerinin organik olma niteliğini etkilemeyecek bitki örtüsünden oluşmalıdır.
- c) Kovanlar; kirlenmeye yol açması muhtemel olan, kent merkezleri, otoyollar, sanayi bölgeleri, atık merkezleri, atık yakma merkezleri gibi tarım dışı üretim kaynaklarından uzak olmalıdır. Müteşebbis bu koşulun sağlanması için gerekli tedbirleri alır.
- Yukarıdaki koşullar çiçeklenmenin olmadığı alanlarda veya kovanların uykuda olduğu kışlama döneminde uygulanmaz.

ç) Kovanlar buldukları yerden başka yere TUSCERT bilgisi dâhilinde taşınır.

(5) Arıcılıkta kullanılacak materyallerin ve kovanların özellikleri aşağıdaki gibi olmalıdır:

- a) Kovanlar çevreye ve arıcılık ürünlerine risk getirmeyen doğal malzemelerden yapılır.
- b) Kovanlar kimyasal boyalarla boyanamaz. Kovanlar propolis, balmumu ve bitki yağları gibi doğal ürünlerle kaplanır.
- c) Yeni çerçeve için balmumu organik üretim yapan birimlerden sağlanır. Kovan kapağından elde edilen balmumu kullanılır. Arıcılığa yeni başlandığında veya geçiş sürecinde organik olarak üretilen balmumunun pazarda mevcut olmaması durumunda, konvansiyonel balmumu kullanılmasına, analizlere dayanarak TUSCERT tarafından izin verilir.
- ç) Üzerinde yavrulu gözler bulunan çerçevelerden bal sağımı yapılmaz.
- d) Çerçeve, kovan ve petekleri zararlılardan koruma amacıyla, Rodentisitler (sadece tuzaklarda) ve Organik Tarım Yönetmeliği Ek-2'de listelenen ürünler kullanılır. Kovanların dezenfeksiyonu için doğrudan ateş veya buhar gibi fiziksel uygulamalara izin verilir.
- e) Arıcılıkta kullanılan malzemelerin, binaların, teçhizatın ve kapların veya ürünlerin temizlenmesinde ve taşınmasında yalnızca Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-7'sinin 1 inci bölümündeki maddeler kullanılır.
- f) Kovanların taşınması sırasında arılara stres yaratmaktan kaçınılır.
- g) Karantina tedbirleri uygulanan ve uçakla ilaçlama yapılan alanlarda organik arıcılık yapılamaz.
- ğ) Kovanların taşınması, depolanması, pazarlanmasında ve organik arı ürünlerinin üretilmesi, işlenmesi, taşınması, ambalajlanması, etiketlenmesi, depolanması ve pazarlanmasında Organik Tarım Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

(6) Arıcılıkta hastalıkların önlenmesi için uyulması gereken kurallar aşağıda verilmiştir:

- a) Dayanıklı uygun ırklar seçilir.
- b) Ana arıların düzenli olarak yenilenmesi, herhangi bir anomali tespiti için kovanların sistematik olarak kontrolü, kovanlardaki erkek arı gözlerinin kontrolü, düzenli aralıklarla malzeme ve teçhizatın dezenfekte edilmesi, kirlenmiş maddeler veya kaynaklarının imha edilmesi, balmumunun düzenli olarak yenilenmesi, kovanlarda yeterli miktarda polen ve bal bırakılması gibi hastalıklara karşı direnç artırıcı ve enfeksiyon önleyici uygulamaların yapılması gerekir.
- c) Koruyucu önlemlere rağmen, koloniler hastalanır veya zarar görürse, derhal tedaviye alınır, gerekirse koloniler ayrı kovanlarda izole edilir. Organik Tarım Yönetmeliğine uygun arıcılıkta kullanılacak veteriner tıbbi ürünleri aşağıdaki prensiplere uygun olmalıdır;
- 1) Bakanlıkça ruhsatlandırılır.
- 2) Tedavi edici etkilerinin öngörülen tedaviye uygun olması kaydıyla kimyasal bileşimli ilaçlar yerine fitoterapik veya homeopatik tedavi yöntemleri kullanılır.
- 3) Yukarıda bahsedilen ürünlerin kullanımı, kolonileri tehdit eden hastalık veya zararlıların yok edilmesinde etkili olmaması durumunda, TUSCERT'in sorumluluğunda, kimyasal bileşimli ilaçlar kullanılır. Ancak koruyucu amaçlı kimyasal bileşimli ilaçların kullanımı yasaktır.
- 4) Arı zararlısı Varroa için; formik asit, laktik asit, asetik asit, oksalik asit ve mentol, timol, okaliptol veya kafur kullanılır. Bu ürünler kullanıldığında kolonilere bir yıllık geçiş süreci uygulanmaz.
- ç) Kimyasal olarak sentezlenmiş allopatik ürünler tedavi amaçlı uygulanırsa, bu dönem içerisinde tedavi altındaki koloniler izole edilmiş kovanlara yerleştirilir ve tüm bal muımları organik arıcılıktan gelen balmumları ile değiştirilir. Bu kolonilere bir yıllık geçiş süreci uygulanır.

(7) İstisnai durumlar aşağıda verilmiştir:

- a) Sağlık veya afet nedenleriyle yüksek hayvan ölümlerinin olması durumunda ve Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun kovanların mevcut olmaması halinde, geçiş sürecine tabi olmaları kaydıyla, TUSCERT tarafından kovanların yeniden oluşturulmasına izin verilir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	13 / 18

b) Organik arıcılıkta iklim, coğrafi ve yapısal kısıtlamaların olması durumunda; polinasyon amaçlı üretim için bir mütteşebbis organik üretim kurallarını yerine getirmesi ve Organik Tarım Yönetmeliğinde kovanların yerleştirilmesine ilişkin hükümler hariç olmak üzere organik ve konvansiyonel arıcılık faaliyetlerini aynı işletmede yapabilir. Bu ürünler organik olarak satılamaz.

c) Bal özü üretimini engelleyen uzun süreli istisnai iklim koşulları veya afet hallerinde arıların organik bal, organik şeker veya organik şurupla beslenmesine ya da oluşturulmasına TUSCERT tarafından izin verilir.

19- ORGANİK ÜRÜNLERİN İŞLENMESİ VE AMBALAJLANMASI (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 28*)

Organik ürünlerin işlenmesi ve ambalajlanmasında (**Değişik ibare:RG-6/10/2011-28076**) 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu hükümleri ile birlikte aşağıdaki kurallara uyulur.

a) İşlenmiş yem veya gıda üreten mütteşebbisler veya fason işleyiciler kritik işleme basamaklarının sistematik tanımlanmasına dayanan uygun prosedürler oluşturur ve bunları günceller. Prosedürlerin uygulanması işlenmiş ürünlerin organik üretim kurallarına uygunluğunu her zaman garanti etmelidir.

b) Mütteşebbis veya fason işleyiciler organik ürünün işlenmesi esnasında, Organik Tarım Yönetmeliğine uygun olmayan ürünlerle karışma ya da bulaşmasını önleyecek ve ürünün organik niteliğini koruyacak gerekli tedbirleri alır ve TUSCERT'e bildirerek güncel kayıtlı tüm işlemlere ve işlenmiş miktarlara erişimini sağlar.

c) Mütteşebbis, organik olmayan ürünleri işleme veya depolama halinde, tüm işlem tamamlanıncaya kadar faaliyetlerini ayrı yerde veya ayrı zamanda gerçekleştirir. İzin verilmeyen maddeler veya ürünlerle bulaşma riskinden kaçınmak için koruyucu önlemler alır. Uygun hijyen tedbirleri uygulayarak, bunların etkinliğini izler ve kayıt altına alır.

ç) Mütteşebbis organik olmayan ürünlerle olası karışma ve değişimlere karşı gerekli önlemleri alması ve organik ürünlerin tanımlanmasını sağlaması halinde, organik ve organik olmayan ürünleri aynı zamanda depolayabilir. Mütteşebbis ürünlerin hasat günleri, saatleri, devreleri ve kabul tarih ve zaman bilgilerine ait kayıtları tutar ve TUSCERT'e verir.

d) Gıda ve yem işleminde kullanılan katkı maddeleri, işlem yardımcıları, diğer maddeler ve bileşenler ile tütsüleme gibi işleme uygulamaları iyi üretim uygulamaları prensiplerine uygun olmalıdır.

e) Şarap dışındaki organik ürünlerin işlenmesinde; Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-8'inde belirtilen İşlenmiş Organik Gıdaların, Mayaların ve Maya Ürünlerinin Üretilmesinde Kullanılacak Maddeler ve Ürünler, normalde gıdaların işlenmesinde kullanılan mikroorganizma ve enzim preparatları, doğal aromalı maddeler ve preparatları, içme suyu ve tuz, et ve yumurta damgalarının renkleri, yasal izin verilen mineraller, vitaminler ve aminoasitler kullanılır.

f) Organik gıda yemin ya da ham maddelerin işlenmesinde iyonlaştırıcı radyasyon kullanımı yasaktır.

g) Organik ürün, genetik yapısı değiştirilmiş organizma veya bu organizmalardan elde edilen ürünler kullanılmadan üretilir.

ğ) Ürünün gerçek doğası hakkında yanlış anlamalara yol açmayan işleme metotları ve ekstraksiyon yöntemleri kullanılır. Organik gıdalar tercihen biyolojik, mekanik ve fiziksel metotlar kullanılarak işlenir.

h) Organik tarım metoduyla üretilen bitkisel, hayvansal ve su ürünleri ile organik hammadde, yarı mamul veya mamul madde halinde ambalajlanırken organik ürün niteliği bozulmamalıdır.

(2) (**Ek:RG-14/8/2012-28384**) Organik ürünlerin ambalajlanmasında kullanılan tüm madde ve malzemelerde 29/12/2011 tarihli ve 28157 (3.mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeler Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

20- ORGANİK VE GEÇİŞ SÜRECİ ÜRÜNLERİNİN ETİKETLENMESİ (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 29*)

(**Değişik paragraf:RG-14/8/2012-28384**) Organik ve geçiş süreci ürünlerinin etiketlenmesinde 29/12/2011 tarihli ve 28157 (3.mükerrer) sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği hükümleri ile Bakanlığın ilgili mevzuatında yer alan hükümlerle birlikte aşağıdaki kurallara uyulur:

a) Bitkisel kaynaklı geçiş süreci ürünlerinin etiketlenmesi: Bitkisel kaynaklı geçiş sürecindeki ürünlerin Organik Tarım Geçiş Süreci Ürünü ibaresini taşıyabilmesi için:

1) Organik tarıma geçiş tarihinden itibaren minimum on iki aylık bir geçiş sürecine uyulmuş olmalıdır.

2) Etiket üzerinde ürünün, Organik Tarım Geçiş Süreci Ürünüdür cümlesinde, "organik" ibaresi, "geçiş süreci" ibaresiyle aynı renk, punto ve yazım tarzında olmalıdır. Geçiş süreci ürünlerinde organik ürün logosu kullanılmaz.

3) Nihai ürün içeriğinde yalnızca bir tane tarımsal kaynaklı ürün bulunmalıdır.

4) (**Değişik:RG-22/7/2015-29422**) TUSCERT'in adı, logosu, kod numarası ile mütteşebbis veya ürün sertifika numarası bulunmalıdır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	14 / 18

b) Organik ürünün etiketlenmesi:

- 1) **(Değişik:RG-10/1/2018-30297)** Ürünün kime ait olduğu belirtilir.
- 2) Yurt içinde üretilerek pazarlanan organik ürünlerin üzerinde, Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-10'unda belirtilen organik ürün logosu kullanılır.
- 3) **(Değişik:RG-15/2/2014-28914)⁽³⁾** TUSCERT'in adı, logosu, kod numarası ile müteşebbis veya ürün sertifika numarası bulunur.
- 4) **(Değişik:RG-10/1/2018-30297)** Ürün etiketinde "Organik" ibaresi yer alır.
- 5) **(Değişik:RG-14/8/2012-28384)** Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre üretilmeyen ürün etiketinde, Organik Tarım Yönetmeliğine uygun üretilmediği, hazırlandığı, işlendiği, ambalajlandığı, depolandığı ima ve beyan edilemez. Organik olmayan ürünler etiket ve ambalaj tasarımıyla, organik ürün etiket ve ambalaj tasarımını çağrıştıracak nitelikte ve benzerlikte olamaz. Böyle ürünler için organik tarımsal ürün olarak marka, patent ve tescil alınmaz. Organik olmayan ürünler için, tüketicide organik ürün izlenimi oluşturacak, haksız rekabete neden olacak, bio, biyo, eco, eko, org **(Değişik ibare:RG-22/7/2015-29422)** kelimeleri ön ek, son ek veya tek başınakullanılamaz. İthal ürünler için de bu hükümler geçerlidir.
- 6) **(Ek:RG-10/1/2018-30297)** Organik Tarım Yönetmeliğine uygun olarak üretilmediği, ithal edilen ürünlerde ise bu Yönetmeliğe uygunluğunun kontrol edilerek yeniden sertifikalandırıldığı belirtilir.

c) Ürünlerin organik ürün olarak etiketlenme kuralları:

- 1) Ürünün Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun olarak üretilmesi halinde,
- 2) İşlenmiş ürünlerde, aşağıda belirtilen koşulların sağlanması halinde;

Ürün içerisinde bulunan tarımsal orijinli ürün veya türevlerinin en az % 95'i Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre üretilmiş olmalıdır.

(Ek: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾ Maya ve maya ürünleri tarımsal kaynaklı içerikler olarak hesap edilir.

Bir ürünün temel olarak tarımsal menşeli içeriklerden üretilmiş olup olmadığının tespitinde, eklenmiş su ve tuz dikkate alınmamalıdır.

Ağırlığının % 95 inin organik olması koşulu ile Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-8'inin 1 inci bölümünde verilen kod numarası sütununun üstünde (*) ile işaretli gıda katkıları tarımsal kökenli gıda girdileri olarak hesaplamalara katılır. Konvansiyonel ürünlerin üretiminde organik tarım metoduyla üretilen ürün kullanılması halinde "% X" oranlarıyla birlikte "Organik Tarım Metoduyla Üretilmiştir" şeklinde ifade edilir ve bu ifade, içindekiler kısmında yer alan diğer maddeler ile aynı renk, punto ve yazım tarzında olur. Bu ürünlerde organik ürün logosu kullanılmaz.

Şarap üretiminde organik üzüm kullanıldığında şarap etiketinde "Organik Üzümünden İmal Edilen Şarap" ifadesi yer alır. Bu ürünlerde organik ürün logosu kullanılmaz.

Ürün içeriğinde bulunan organik olarak üretilmeyen tarımsal kaynaklı diğer maddeler Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-9'unun 1 inci bölümünde yer almış olmalıdır.

Ürün, tarımsal kaynaklı olmayan gıda maddelerini kullanmayı gerektiriyorsa yalnızca Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-8'inin 1 inci bölümünde listelenen taşıyıcılar dahil gıda katkılarını içerir.

Tarımsal orijinli ürün veya türevlerinin işlem görmesi gerekiyorsa Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-8'in 2 nci bölümünde listelenen ürünlerle işlem görmüş olması gereklidir.

Organik bir bileşen, aynı bileşenin organik olmayan formu ya da geçiş sürecinden geleni ile bir arada bulunmaz.

3) **(Ek: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾** Organik ürün etiketiyle satılacak yemlerde bulunan bitkisel ve hayvansal kökenli tüm bileşenler Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre üretilir ve ürünün kuru maddesinin en az %95'i organik içerikten oluşur.

4) **(Ek: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾** Farklı oranlarda organik tarım metodundan gelen yem maddeleri ve/veya organik tarımda geçiş sürecindeki yem maddeleri ve/veya Organik Tarım Yönetmeliğinin 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde izin verilmiş girdiler içeren işlenmiş yem maddeleri Organik Tarım Yönetmeliğine uygun olarak organik üretimde kullanılabilir şekilde etiketlenebilir.

ç) Organik ürün etiketinde yer alması zorunlu beyanlar:

1) **(Değişik: RG-24/5/2013-28656)⁽²⁾** Hazır ambalajlı gıdanın ve yemin etiketinde, Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-10'unda belirtilen organik ürün logosu ve Bakanlıkça TUSCERT'e verilen kod numarası bulunur.

2) **(Değişik:RG-14/8/2012-28384)** Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine göre üretilmeyen ve yeniden sertifikalandırılması yapılmayan ithal ürünlerde ek-10'da belirtilen organik ürün logosu kullanılmaz.

3) Tarımsal ham maddelerin bir kısmı Türkiye içinde ve bir kısmı da diğer ülkelerde Kanun kapsamında üretilmişse; ürün etiketinde hammaddenin menşei olan ülke belirtilmek şartıyla Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-10'unda belirtilen organik ürün logosu kullanılır.

4) **(Değişik:RG-14/8/2012-28384)** Tarımsal hammaddenin tamamının başka bir ülkede Kanun kapsamında üretilmiş ve sertifikalandırılmış olması ve Türkiye'de mamul ürün haline getirilmesi durumunda Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-10'unda belirtilen organik ürün logosu kullanılır.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	15 / 18

21- ORGANİK ÜRÜNLERİN DEPOLANMASI (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 30*)

(Değişik paragraf:RG-14/8/2012-28384) Organik Tarım Yönetmeliğinde yer alan organik ürünlerin depolanmasında, 29/12/2011 tarihli ve 28157 (3.mükerrer) sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi hükümlerine uyulur. Organik ürünlerin depolanması ile ilgili diğer kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Organik ürünlerin, depolama alanları, ürünlerin tanınmasına imkân verecek ve Organik Tarım Yönetmeliğiçe uygun bulunmayan başka ürünlerle, maddelerle karışmaya ya da bulaşmaya meydan vermeyecek ve parti numaralarının tanımlanmasını sağlayacak şekilde düzenlenir. Organik ürünlerin depolandığı alanlarda kullanılan yalıtım malzemeleri ve soğutma ile ilgili ekipmanlar bu amaç gözetilerek seçilir. İşleme öncesi ve sonrası organik ürünler organik olmayan ürünlerden ayrı bir yerde veya zamanda depolanır.

b) Ayrı olarak depolamanın mümkün olmadığı durumlarda müteşebbis organik ürünlerle konvansiyonel ürünlerin karışmasını engelleyecek tedbirler alır. Müteşebbislerin organik olmayan ve organik ürünlerle çalışması durumunda ve depolama tesislerinde diğer tarımsal ürünler ve gıda maddelerini depolamaları durumunda:

1) Organik tarımsal ürünler, organik olmayan diğer tarımsal ürünler ve/veya gıda maddelerinden ayrı olarak muhafaza edilir.

2) Organik olmayan ürünlerle karışma veya değişmeyi önleyecek ve tanımlamayı sağlayacak her türlü önlem alınır.

3) Organik ürün depolanması öncesinde uygun temizlik önlemleri alınır, bunların etkinliği kontrol edilerek, kayıtları müteşebbis tarafından tutulur.

c) Organik ürünlerin depolanması sırasında ürünün organik özelliğini kaybettirecek ilaç ve ilaçlama yöntemi kullanılmaz.

ç) Organik ürünlerin depolanmasında ürünün organik özelliğini kaybettirecek malzeme ve maddeler kullanılmaz ve doğal olmayan uygulamalar yapılmaz.

d) Müteşebbis tarafından depolama koşulları ile depolanan organik ürünün giriş ve çıkış miktarları ve tarihine ilişkin kayıtlar düzenli olarak tutulur. Müteşebbis tarafından imzalanan bu kayıtlar TUSCERT’e onaylatılır ve çizelgenin bir nüshası müteşebbis tarafından, diğer nüshası TUSCERT tarafından saklanır.

e) Organik bitkisel ve hayvansal üretim birimlerinde Organik Tarım Yönetmeliğinde izin verilmeyen girdilerin depolanması yasaktır.

22- ORGANİK ÜRÜNLERİN TAŞINMASI (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 31*)

(Değişik paragraf:RG-24/5/2013-28656) Organik Tarım Yönetmeliğinde yer alan organik ürünlerin taşınmasında, 29/12/2011 tarihli ve 28157 üçüncü mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Türk Gıda Kodeksi Yönetmeliğinin 9 uncu maddesi hükümlerine uyulur. Organik ürünlerin taşınması ile ilgili diğer kurallar aşağıda belirtilmiştir.

a) Müteşebbisler organik ürünlerini toptancılar ve perakendeciler dâhil diğer ünitelere ancak uygun ambalajlar ve araçlarla, içeriğinde herhangi bir bozulma olmayacak, ambalaj ve etiketine zarar gelmeyecek şekilde kapalı olarak ve Organik Tarım Yönetmeliğinde belirtilen aşağıdaki ibareler bulunacak şekilde taşınmasını sağlamalıdır.

1) İşletenin adı ve adresi, farklı durumlarda ürün sahibi veya satıcısı,

2) (Değişik:RG-14/8/2012-28384) Ürünün organik olduğunun açıkça yazıldığı fatura veya sevk irsaliyesi,

3) TUSCERT’in ismi ve kod numarası,

4) Organik ürünlerin taşınmasında tam bir kontrol yapmak amacıyla TUSCERT tarafından ihtiyaç duyulan bilgiler ürünle birlikte taşınır. Nakliyeye ait bilgiler, yazılı doküman ile belgelenir. Hesaplar, giren ve çıkan ürün arasındaki dengeyi gösterir.

b) (Değişik:RG-14/8/2012-28384) Organik Tarım Yönetmeliği Ek-11’in birinci ve ikinci bölümünde yer alan Müteşebbis veya Ürün Sertifikası bulunur.

c) Aşağıda belirtilen durumlarda paketlerin, nakliye araçlarının kapatılmasına gerek yoktur.

1) Organik kontrol sistemine tabi olan müteşebbisler arasındaki doğrudan taşımada,

2) Gerekli bilgileri içeren dokümanın ürünle birlikte olması durumunda,

3) Taşıyıcı ve alıcı müteşebbislerin ikisinin de TUSCERT’in kontrolüne açık olan taşıma işlemleriyle ilgili yazılı kayıtları tutması durumunda.

ç) Ürünlerin diğer işletmeler ya da birimlerden kabulü sırasında ürünü kabul eden kişi gerek gördüğü durumlarda paketin kapanışı ya da ambalajının, ayrıca etiketin Organik Tarım Yönetmeliğinin 29 uncu maddesine uygunluğunu inceler. Etiket bilgileri ile ürünün beraberinde gelen diğer dokümanların birbirine uyumunu kontrol ettikten sonra karşılaştırmanın sonucunu kayıtlarına ekler.

d) Organik yem ve yem hammaddelerinin taşınmasında konvansiyonel yem ve yem hammaddeleri ile karışmasını önleyecek tedbirler alınır ve bunlarla ilgili yazılı kayıtlar müteşebbis tarafından tutulur.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	16 / 18

23- ORGANİK ÜRÜNLERİN PAZARLANMASI (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 32*)

Organik ürünlerin pazarlanması kuralları aşağıda belirtilmiştir.

- a) Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerince üretilmiş ve Organik Tarım Yönetmeliğinin Ek-11'inin ikinci bölümünde yer alan ürün sertifikasına sahip olan organik hammadde ve/veya işlenmiş organik ürünler organik ürün olarak pazarlanır.
- b) İşlenmemiş ürünlerde ürünlere toptan ürün sertifikası verilir. Her bir satışta satış miktarı ürün sertifika suretine müteşebbis tarafından derkenar düşümü yapılır ve imza altına alınır. Ayrıca bu satış miktarı 7 gün içinde TUSCERT'e bildirilir. TUSCERT tarafından stok takibi yapılır.
- c) (**Değişik:RG-14/8/2012-28384**) İşlenmiş ürünlerde ürün sertifikası düzenlenir. İşlenmiş ürünlerde ürün el değiştirdiğinde yeni bir işleme tabi tutulmuyorsa ve etiket bilgileri değişmiyorsa tekrar sertifika düzenlenmez. Depolama, toptan pazarlama ve dağıtım yapan müteşebbislerin toptancıya ve perakendeciye satışlarında ürüne, mevcut ürün sertifikasının müteşebbis tarafından onaylı fotokopisi ile birlikte fatura ve sevk irsaliyesi eşlik eder. Ürün sertifikasının onaylı fotokopisi üzerine müteşebbis tarafından yapılan satış belgelerinin numarası yazılır ve onaylanır. Bu satış miktarı onbeş gün içinde TUSCERT'e bildirilir. TUSCERT tarafından stok takibi yapılır.
- ç) Organik ürünler, organik ürün olduğu açıkça belirtilerek satılır. Organik ürünlerin, konvansiyonel ürün ile karışmaması ve organik niteliğinin korunması organik ürün satışı yapan müteşebbisin yükümlülüğündedir.
- d) Aracılık hizmeti veren, ürünleri direkt olarak nihai tüketici ya da kullanıcıya transfer eden gerçek ya da tüzel kişiler ithalat yapmamaları, üretim, doğal alan ve kaynaklardan ürün toplama, hasat, kesim, işleme, tasnif, ambalajlama, etiketleme, muhafaza, depolama ve taşıma işlemlerini yapmamaları koşulu ile TUSCERT ile sözleşme yapmak zorunda değildir.
- e) İthalat veya ihracat yapmak isteyen müteşebbis, ulusal mevzuat hükümleri gereğince tamamlamakla yükümlü olduğu diğer belgelerle birlikte Bakanlığın ilgili birimine başvurur.
- f) Organik ürünlerin ihracatı, Dış Ticaret Müsteşarlığının İhracatı Kayda Bağlı Ürünler Listesinde yer alan ürünler için yapılan işlemlere tabidir. Bu nedenle; müteşebbisler, ihracat dokümanlarının bir örneğini bağlı bulunduğu İhracatçı Birliğine verir. Ege İhracatçı Birlikleri ihracatçı bildirimleri ve ihracat verilerini yılsonunda Bakanlığa bildirir. Bakanlığın talep etmesi halinde muhtelif zamanlarda da ihtiyaç duyulan verileri Bakanlığa bildirir.
- g) (**Değişik:RG-14/8/2012-28384**) İthal ürünlerin TUSCERT tarafından Kanun ve Organik Tarım Yönetmeliğine uygunluğunun kabul edilmesi halinde yeniden sertifikalandırılması yapılır.
- ğ) (**Değişik:RG-14/8/2012-28384**) İthalatçı ithalat halinde, TUSCERT tarafından istenilen belgeleri eksiksiz olarak verir. TUSCERT tarafından yeniden sertifikalandırma yapmak amacıyla aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler istenir. Bunlar:
- 1) İthalatçının ithalat faaliyetleri; ithalatçının adı, adresi, ürünün geldiği ülke, ürünlerin ülkeye giriş noktası ve ithal edilen ürünlerin depolanmasında kullanılacak binaların uygunluğuyla ilgili detaylı açıklama belgeleri,
 - 2) Karşı ülkeden alınan ürünün etiketi ve içeriğine dair bütün bilgilerin aslı veya noter onaylı tercümelemleri,
 - 3) İthalat işleminin nasıl gerçekleşeceğini ve ihlal durumunda alınacak ihtiyati tedbirleri içeren belgeler,
 - 4) İthalatçı tarafından kullanılacak herhangi bir deponun diğer ülkede bulunması durumunda, karşı ülkenin TUSCERT tarafından kontrole açık olacağını belirten belgeler,
 - 5) İlgili partinin miktarı, orijini ve yapısı, kontrol mekanizmasının detayları, üretim, işleme, ambalajlama, depolama, nakliye işlemlerinin detayları, alıcıları, sertifikaları, ürüne ilişkin yıllık kontrol raporları.
- h) (**Ek:RG-10/1/2018-30297**) Vergiye tabi olmayan çiftçilerden satın alınan organik ürünler için müstahsil makbuzu düzenlenir.
- (2) TUSCERT tarafından gerek duyulması halinde yukarıdaki bilgi ve belgelere ek olarak bilgi ve belgeler istenebilir. Tüm bilgi ve belgeler, Bakanlık denetimlerinde ibraz edilmek üzere muhafaza edilir.

24- İŞLETME VE MÜTEŞEBBİS KONTROLÜ İÇİN GEREKLİ BİLGİ VE BELGELER (*Organik Tarım Yönetmeliği Madde 35*)

İşletme ve müteşebbis kontrolü için gerekli bilgi ve belgeler aşağıda belirtilmiştir.

- a) Müteşebbisler, yaptıkları organik faaliyetleri ile ilgili her türlü bilgi ve belgeleri, TUSCERT'e vermek ve işletmesinde bulundurmaları zorundadırlar.
- 1) İşletmenin adı, adresi, kapasite bilgileri, hukuki durumuna ait bilgi ve belgeler, sözleşme tarihi, imzalanan sözleşme metni, organik tarıma geçişin başladığı tarih, sözleşme tarihine kadarki arazi geçmişi ait bilgiler,
 - 2) Faaliyet alanı,
 - 3) İşletmede daha önce uygulanan üretim metodu,
 - 4) İşletmenin ve işletme binalarının planları,
 - 5) Arazi parselleri veya alana dair tüm plan ve krokiler,

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	17 / 18

- 6) İşletmenin mevcut makine ve ekipman donanımı,
 - 7) İşletmenin konumu, kullanılan depoların tanımı ve amaca uygunluğu,
 - 8) Ürün münavebe planı,
 - 9) Kullanılacak tüm girdilere ait kayıt defterleri,
 - 10) İşletmenin malları, dışarıdan satın alınan malları içeren alım ve satım defterleri,
 - 11) Ürün çıkış planı, ürünün niteliği, stok durumu, miktarı, ambalajlama şekli ve materyali,
 - 12) Orman alanlarından ve doğadan ürün toplanması durumunda, alana ait bütün tanımlamalar, resmi izinler ile alana yapılan tüm teknik müdahaleler, afetler, karantina tedbirleri gibi bilgilerdir.
- b) Müteşebbis, faaliyet alanı ile ilgili bilgileri kapsayan organik tarıma geçiş ve üretim planları hazırlar.

25- MÜTEŞEBBİSİN SORUMLULUKLARI VE UYGULANACAK YAPTIRIMLAR (Organik Tarım Yönetmeliği Madde 42)

(Değişik:RG-15/2/2014-28914)⁽³⁾ Müteşebbis TUSCERT'e organik tarımsal faaliyeti ile ilgili tüm bilgi ve belgeleri vermek, her türlü değişikliği bildirmek, üretimin her aşamasında gerekli kontrolün yapılabilmesi için işletmenin organik üretimle ilgili her birimini TUSCERT'e açmak zorundadır. Müteşebbis ve/veya aracı, tüccar, depolama, işleme ve benzeri fason hizmetleri yaptırdığı gerçek veya tüzel kişiler, farklı Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu tarafından kontrol edilmeleri durumunda, bu Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu arasında bilgi alışverişi olmasını kabul eder. Müteşebbis ve/veya aracı, tüccar, depolama, işleme ve benzeri fason hizmetleri yaptırdığı gerçek veya tüzel kişiler, sözleşme imzaladıkları Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşunu değiştirmeleri durumunda faaliyetin statüsünü gösteren onaylı üretici listesi, üretim ve ürün bilgileri, parsel bilgileri, sertifika bilgileri, uygunsuzluk ve düzeltici faaliyetler, ilgili yıla ait varsa onaylı stok raporunu önceki Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu tarafından müteşebbisin yeni sözleşme yaptığı Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşuna verilmesini kabul eder. Organik tarım faaliyetinden ayrılacak olan müteşebbis, ayrılacağını TUSCERT'e gecikmeksizin bildirmeyi ve kontrol dosyasının en az beş yıl süre ile TUSCERT tarafından muhafaza edilmesini kabul eder.

(2) Müteşebbis faaliyet alanını tam olarak tanımlar ve aldığı önlemleri TUSCERT'e bildirir. Müteşebbis, Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine ve TUSCERT'in kalite el kitabında yer alan hususlara uyacağına ve her türlü kontrole izin vereceğine dair bir taahhüdünü TUSCERT ile yaptığı sözleşme ile beyan etmiş olur. Müteşebbis, her yıl Ocak ayı içinde TUSCERT'e parsel bazında o yıla ait bitkisel üretim planını bildirir.

(3) Müteşebbis, faaliyetlerinin bir kısmını üçüncü bir şahsa yaptırması durumunda bu faaliyetlere ilişkin gerekli bilgi ve belgeleri TUSCERT'e vererek kontrol sistemine dâhil olmasını sağlar.

(4) Müteşebbis, kullanımına izin verilmeyen ürün veya maddelerin bulaşma riskini ortadan kaldırmak için koruyucu önlemleri ile depolama alanlarından üretim zincirine kadar her aşamada hijyen tedbirlerini alır.

(5) **(Değişik:RG-15/2/2014-28914)**⁽³⁾ Müteşebbis ve/veya aracı, tüccar, depolama, işleme ve benzeri fason hizmetleri yaptırdığı gerçek veya tüzel kişilerden alınan organik ürünlerin ya da kendi ürünlerinin organik statüsünü etkileyen herhangi bir uygunsuzluk ya da ihlal durumunu gecikmeksizin TUSCERT'e bildirmeyi kabul eder. Durum netlik kazanıncaya kadar söz konusu ürünün organik ürün olduğuna dair atıfta bulunacak organik ürün etiket ve logosunu kullanamaz. Müteşebbis söz konusu ürünü tereddütler ortadan kalktıktan sonra TUSCERT'in bilgisi dâhilinde Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine uygun işlemlere tabi tutar ve pazarlar.

(6) TUSCERT tarafından müteşebbise uygulanacak yaptırımlar, aşağıdaki maddelere göre uygulanır.

a) Müteşebbis, bütün organik tarım faaliyetlerinin izlenebilirliği ile ilgili her türlü kayıtları tutmak ve denetim esnasında TUSCERT'e ibraz etmek zorundadır. Belgelerin düzensiz veya yanlış tutulması durumunda, TUSCERT eksiklik ve aksaklıkları müteşebbislere ayrıntılı ve yazılı olarak bildirir. TUSCERT eksiklik ve aksaklıkların düzeltilmesi için müteşebbise bir ay süre tanır. Bu süre sonunda tekrar kontrol eder. Eksiklik giderilmiş ise sözleşme aynen devam eder. Aksi halde kalite el kitabında belirtilen yaptırımlar uygulanır. İtiraz halinde konu ile ilgili bilgi ve belgeler en geç 21 gün içinde Bakanlığa iletilir. Bakanlık gerekli incelemeleri yaptıktan sonra nihai kararını verir ve sonucu taraflara bildirir.

b) Üretim aşamasında Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine aykırı uygulamaların saptanması halinde; organik tarım faaliyeti yapılan alanlar, hayvanlar, arılar geçiş sürecinde ise, TUSCERT tarafından süre uzatılır, tamamlamışsa tekrar geçiş sürecine geçirilir ve müteşebbise yazılı olarak bildirilir. Uzatılan süresi sonunda Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine aykırı uygulamaları tekrarladığı tespit edilen müteşebbislerin sözleşmesi feshedilerek Bakanlığa bildirilir. İtiraz veya şikâyet halinde Bakanlık konu ile ilgili bilgi ve belgeleri ister ve inceleme başlatır. İnceleme neticesinde, müteşebbisin Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerine aykırı uygulamaların kasıtlı olarak devam ettiğinin tespit edilmesi durumunda; Bakanlık müteşebbisini organik üretim yapma faaliyetinden beş yıl süre ile men eder ve tüm Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşlarına bildirir.

c) İşleme, ambalajlama, etiketleme, depolama, taşıma, pazarlama faaliyetlerinde Organik Tarım Yönetmeliği hükümlerini ihlal eden müteşebbisin ihlale kasıtlı olarak devam ettiği tespit edildiğinde, Bakanlık müteşebbisini organik tarım faaliyetinden beş yıl süre ile men eder ve tüm Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşlarına bildirir.

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :

TUSCERT ULUSAL SERTİFİKASYON HİZMETLERİ (MEHMET BIYIK)	DOKÜMAN NO	KL-02
	REVİZE NO/ TARİH	003/30.03.2018
ORGANİK TARIMSAL ÜRETİM ÖN BİLGİLENDİRME KILAVUZU	YÜRÜRLÜK TARİHİ	10.06.2013
	SAYFA NO	18 / 18

EKLER :

EK-1 Organik tarım faaliyetlerinde bulunmak isteyen müşteriler, TUSCERT'e başvurur. Başvuruda aşağıdaki koşullar aranır.

1. Bakanlık il veya ilçe müdürlüğünden alınan güncelleşmiş onaylı ÇKS kaydı, hayvancılık işletmeleri ise Bakanlık il veya ilçe müdürlüğü tarafından verilen TÜRKVET'ten alınan onaylı işletme belgesi,
2. ÇKS kaydı olmayan veya yapılamayan müşteriler için; Müşteri adı, adresi, T.C. Kimlik numarası ve vergi numarası, yabancı gerçek kişilerde ise yabancı kimlik numarasını içeren bilgi ve belgeleri, işletmenin yeri ve konumuna dair bilgiler, Kadastro çalışması tamamlanmış alanlarda tapu kaydı, tamamlanmamış alanlarda ise araziye kroki müracaat edilen arazinin veya arazinin kullanım hakkının kendine ait olduğuna dair bilgi ve belgeler,
3. Gıda işletmeleri için 17.12.2011 tarihli ve 28145 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gıda İşletmelerinin Kayıt ve Onay İşlemlerine Dair Yönetmelik hükümleri gereğinde işletme kayıt belgesi veya işletme onay Belgesi,

HAZIRLAYAN	ONAYLAYAN
Adı Soyadı: Kezban DÖNER Görevi : Sertifikeler/ Kalite Yönetim Temsilcisi İmza :	Adı Soyadı: Mehmet BIYIK Görevi : Genel Müdür/ Kalite Yönetim Müdürü İmza :